

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Izseljevanje Slovanov.

Zopet je prišel mesec, ko se bodo od Pontebe in Kormina vozili dolgi vozovi, natlačeni z italijanskimi delavci. Vsi ti delavci bodo dobili pri nas dela in zaslužka celo poletje, da preživljajo sebe in svoje družine v domovini. Vsako leto preskrbuje na ta način naša država 35 do 40.000 italijanskih podanikov.

Nismo sicer nevoščljivi siromakom, niti bi jim zavidali zaslužka, ako bi ga bilo dovolj tudi za domačine. A ravno to je prežalostno ter najbolj osvetljuje naš narobe-sistem, da mora vsako leto skoraj toliko avstrijskih državljanov za kruhom preko morja, ker ga ne najdejo na svoji rodni grudi.

Nedavno je izjavil v seji budgetnega odseka ministrski predsednik dr. Körber, da pripravlja vlada zakonski načrt, s katerim naj bi se zabranilo izrabljanje avstrijskih izseljencev po izseljevalnih agentih. Že to je nekaj, da je vlada vendar enkrat spoznala, da tako ne more iti dalje. Ali bo pa tudi ostala zvesta dani obljubi ter resno branila izselznike, pokaže nam bodočnost. Dosedaj vsaj ni znala ustrahovati najbolj proslulega izkoriščevalca avstrijskih izseljencev, znanega Italijana Silvija Nodarija. Ta je bil nedavno v Lvovu obojen v trimesečni zapor. Sodišče ga je izpustilo do prizivne rešitve proti kavciji 5000 K. Tišek pa je ušel, pustivši kavcijo, kajti v treh mesecih mu njegov »posel« več nese kot 5000 K.

Za nas je važno vprašanje, ali in kako se bo izseljevanje omejilo, kajti največ izgubimo vsled izseljevanja Slovani svojih rojakov. Štiri petine vseh izseljencev iz Avstrije je Slovanov. Za nas je tedaj to vprašanje narodno vprašanje. Saj vidimo na Hrvaško-Slavoniji, kako pojema naraščaj domačega prebivalstva vsled izseljevanja. Hrvaški statistik je izračunal, da morajo že po 50 letih na Hrvaškem priti domačini v manjšino, ako se bo poleg iznarodovanja nadaljevalo izseljevanje. Dočim so namreč v zadnjem desetletju v teh dveh deželah narasli Nemci za 13-12%, Mažari pa celo za 30-31%, napredovalo je domače prebivalstvo samo za 8.96%.

Nič boljše ni glede izseljevanja na jugu sploh, posebno pri nas Slovencih. Res da še ne dajamo toliko odstotkov izseljencev, kakor Galicija in Severna Ogrska, a kdo nam je porok, da se ne bo v tem oziru tudi pri nas vedno hujšalo.

Vladna obljuba za odpomoč izseljevanja pa ni nikako zanesljivo zdravilno sredstvo, temuč le bolj preventivno. S samim ustrahovanjem agentov še ni dovolj pomagano. Treba bi bilo vendar že enkrat misliti na ozdravljenje vzroka, ki tira naše rojake v negotovo bodočnost. Tako ozdravljenje pa je iskati le v osnovni socialne bede. Dunajska vlada je pač lahko uverjena, da se naši trpini ne podajajo na dolgo, drago in težavno pot preko morja morda le v razvedrilo in zaradi športa.

Mnogo je zakrivila tudi malomarnost avstrijske zunanje politike, da morajo naši izseljenci si iskati tako daleč zaslužka. Do predzadnjih let jih je lahko ostajalo na tisoče bližje svoje domovine, na Vestfalskem in Nemškem sploh. A od tam jih je zadnji dve leti iztirala nestrpnost nemške vlade. Nad 20.000 slovanskih delavcev iz Avstrije je bilo brez pravega vzroka pregnanih iz Nemčije. In kaj je storila naša vlada v njihovo obrambo? Prepustila jih je brez varstva in zadoščenja. Pruska vlada je tedaj povzročila avstrijskim izseljencem mnogo več krivic, kakor vsi agentje za Ameriko.

Vladi v prevdarek.

Iz Starega trga pri Ložu.

Minilo je več kakor mesec dni, kar smo položili v grob pokojnega g. župnika Ant. Ponikvarja. Marsikateri izmed nas odšel je s težkim srcem od zasute gomile ter vzdihnil: »Škoda moža, bil je sicer čmernega temperamenta, a pri vsem tem bil je vendar blaga, dobra duša. Ni sicer naš namen, mu tukaj nekrologa pisati, ker je prvič za to že prepozno, drugič bi pa spadalo to v list, čegar sveta dolžnost bi bila o pokojnem kaj pisati, čegar smo pa zaman iskali v njegovih predalih. List, ki ima za razne častikraje, sumljive terjatke in dvomljive katoličane vedno od-

prta predala, ni privoščil prostorčka, oziroma ni našel dopisnika, ki bi vsaj skromen nekrologček spisal o svojem večletnem naročniku, oziroma duhovnem sobratu. Pa saj vemo, za katerim grmom tiči zajec! Hvaliti ga ne marajo, ker je bil premalo strasten klerikalec, grajati ga ne očejo. Kakor rečeno, o tem pisati sploh ni naš namen. Ranjki je bil sicer pristaš nam nasprotni stranke, vendar mi spoštujemo tudi poštenega nasprotnika. Edina krivda njegova bila je ta, da je bil preveč popustljiv proti svojim kapelanom ter jim preveč prostosti pustil. Vzrok temu je bilo seveda zopet njegovo dobro srce, ker je rajše v miru živel, kakor v prepiru. Bil je veliko predober, preveč prizanesljiv in premalo energičen, in to je edina njegova krivda, ki jo moremo oponesti, katero mu pa radi odpustimo, samo da bi ga še med seboj imeli. Toda preidimo sedaj k stvari. — Kdo bode njegov naslednik?! To vprašanje potisnilo nam je pero v roko! Čuje se že mnogo, seveda gotovega ne vemo nič, ker fara niti še razpisana ni. Pač pa se govori, da je šlo več katoliških stebrov iz naše doline do knezoškofa prosit, da bi župnikom imenoval zloglasnega Petra Hauptmana. Škof, kakor se govori, jim je za svojo osebo z veseljem obljubil, vendar je z žalostjo priznal, da župnika ne imenuje on, ampak c. kr. deželna vlada. In do te se sedaj zaupno obračamo, na njo se zanašamo, njo prosimo, da ako ji je res za v naši dolini toli potrebno slovo in pomirjenje tako razburkanih razmer kaj ležeče, naj nam pošlje moža čistega, mirnega značaja, ki bode imel voljo in zmožnost, med farani razvneto sovraštvo ublažiti in ljudi med seboj zopet sprijazniti in pomiriti. Pošlje naj nam apostelna miru, ne pa podpihovalca sovraštva in provzočitelja takih žalostnih razmer kakor so sedanje. Po naših mislih mora biti župnik in vrhovni dušni pastir tako velike fare, v kateri živita dve stranki, mož čistega značaja, stoječ nad strankami, on bi moral biti saj neomadeževane preteklosti. A vsega tega bi pri ljubljencu našega škofa zaman iskali. Sicer so nekoliko zatemneli razni slabi spomini na tega junaka, a pozabljeni niso in ne bodo nikdar, dokler ne izumrje

sedanji rod v naši fari. Celo njegovi najožji pristaši ga z ozirom na te spomine ne spoštujejo, ampak se ga le boje. A spoštovanje iz bojazni ni pravo spoštovanje. Mož s tako omadeževano preteklostjo ne more in ne sme biti naš župnik. Ali so mari pozabljene one noči, v katerih je on prekvarjal in prekegljal ter marsikatega družinskega očeta zapeljal k prepovedani igri? Še danes občutijo ti nesrečni zapeljanci zle nasledke teh iger. Znan nam je dober posestnik v fari, kateri je ves za vole skupljeni znesek v Petrovi družbi zaigral in kateri mora sedaj v tujem svetu, v Ameriki delati pokoro za svojo lahko-mišljenost, h kateri je bil sicer zapeljan, a njegov zapeljivec se naslaja v obilnosti. Kdo bode pozabil prizorov, ko so skrbne žene in žalostne matere hodile trkat na zaklenjena vrata kaplanove sobe, kjer je sedanji osrečevatelj ložko doline, blagi gospod Peter, z njihovimi možmi in sinovi cele noči presedel pri prepovedani igri. Koliko eksistenc, koliko kletvine, koliko osebnega sovraštva ima ta človek na vesti!!! Srce se nam zgriže pri spominu na vse to. Kaj naj povemo o izpolnjevanju njegovih stanovskih dolžnosti? Predaleč bi zašli, ako bi hoteli govoriti o zanemarjanju njegove službe. Njegovo prvo in najljubše opravilo je lov, potem pride konsum, posojilnica — dolgo nič — potem cerkev in slednjič šola. Preobširen bi postal naš dopis, ako bi hoteli navesti n. pr., kako so mrlički pokopavajo, kako se šola oskrbuje itd. itd. To prihranimo si za prihodnjico, ako bi to ne zadostovalo, kar smo tu povedali. Tak človek torej naj bi postal naš župnik?! Ali se hoče s tem imenovanjem res zatreti ona prava vera, ki živi v srcu našega dobrega, a zaslepljenega in zapeljanega kmeta? Sploh pa, kakor nam je vsem znano, Hauptman niti župniškega konkurza nima. Kaj se ta tako lahko in hitro naredi?! Ali ni prejšnjih, zaslužnejših, neomadeževanih župnikov, kateri bi v resnici zaslužili tako faro dobiti?! Prosimo torej c. kr. deželno vlado, naj nam pošlje moža, ki bode stal nad strankami in ki bode sedaj obstoječe razmere ublažil, ne pa še poslabšal in razburil. Odkrito rečeno, mi ne bi Petra vzli-

LISTEK.

Po jednom letu...

Motimo se, ako gledamo smrt vedno pred seboj, ko je vendar že večinoma za nami. Seneca.

.... V preteklost zrem in gledam pri oknu svoje sobe, kako se visoko gori nebo pooblačuje in se izza temnih bežečih oblakov prikazuje množice lučic. Prav daleč tam za gorami pa se sveti horizont še od zatonelega solnca.

Moje misli pa so že dalje — daleč tam v ljubi domovini, kjer se zibljejo nemirni valovi bistre Save.

Pred letom je bilo, ko sem klečal v sobi, v kateri je na belih blazinah ležalo mirno truplo. Popolnoma rumenkasti obraz z nekako senco okoli usten in očij kazal je tiho, a grenko zadovoljnost, katera me je pa pretresovala grozno.

In te oči!

Gledale so me, kakor da bi mi tožile prestano bol in iskale pomoči. Poljubil sem jih ter s strahom bežal na prosto.

Sedaj so bila vrata za mano zaprta

in moje prsi so dihale sveži zrak. A resnica me je preganjala in kričala: tam leži tvoj oče, oče, katerega si ljubil in kateri se ne prebudi nič več! Tihi glas v mojem srcu me je silil zopet notri, da bi še enkrat bral iz njegovih oči, še enkrat poljubil ga. A če sem pogledal vrata, me je stresal mraz, kakor da bi tam notri bila zaprta nesreča; bal sem se odpreti, ker potem bi stopila vun, tiho in grozno... Zakril sem si obraz in se obrnil od vrat.

Ko sem se malo vzdramil in slišal iz sobe moliti: ... »ob naši smrtni uri«, sem nehote vzdihnil »Amen«.

Zopet sem bil v sobi — pred mrtvaškim odrom. Sedaj pa nisem videl več druzega obličja svojega očeta; rakvo so zaprli. Sveče so gorele ob njej in plapolale tako nemirno, da so se stegovale sence po črnih stenah kakor strahovi, ki so me hoteli zadušiti v težkem zraku.

Ljudje so prihajali in odhajali, mrmrali tiho med seboj ter se vrteli s strašljivimi koraki. Vsi so mi stiskali roko, govorili nekaj nerazumljivega, delali tužne obraze in zopet odhajali.

Vsak trenutek sem hotel skočiti kviško, odbiti pokrov rakve ter poklicati očeta. A če sem pristopil bližje odru, steg-

nile so se zopet sence plapolajočih sveč in kakor nevidni duhovi stekali svoje suhe roke črez svojo posest. Zbežal sem v kuhinjo, kjer je zdihovala moja mati in sestra. Jokali sta.

Zakaj jaz nisem mogel jokati?

Niti jedna solza mi ni pritekla. Govoril sem sam sebi: najdražje na svetu si izgubil, največja nesreča te je obiskala, nikdar več ne vidiš očeta. — Jokati nisem mogel.

Le neko praznoto sem čutil v srcu, kakor da bi mi kdo vse žile prerezal.

Dvorišče se je pričelo polniti. Znanci in tuji, prijatelji in sorodniki so prihajali. Vsi so bili črno oblečeni in bele robce so nosili k očem.

Notri v sobi pa so ropotali in premikovali. Pri vsakem najmanjšem ropotu jokali so v kuhinji močneje, a jaz sem stal okamenel — saj sem vedel, da nimam solz, da je v meni vse mrtvo.

Tudi ko so nas poklicali in smo stali zadnjič pri rakvi, so bile moje oči suhe in slepe. Ko pa je zapel duhovnik žalostno pesem, ter so drugi molili, stresel sem se, kakor da se mora sedaj dogoditi nekaj groznega.

Potem so dvignili rakvo, počasi in zibajoče so se premikali črni možje s težo na rami. Mehanično sem gledal stoječe ljudstvo, pozabil na vse, kar se je godilo okoli mene...

Prebudil sem se iz te omotice, ko sem videl rakev izginjavati v črno, sovravno zemljo. Vedno globokeje in globokeje je izginjala izpred oči. Kamenje je padalo na deske, grozno so zveneli ti glasovi na moje uho. In ko so vlekli vrvi z jame in so se iste z bobnečim ropotom dvignile ob rakvi, domislil sem se, da je tu notri človek, mož, ki me je ljubil nad vse, za-me trpel in delal ter da ga nikdar več ne bom videl, — tedaj pričel sem jokati.

In potem je bilo končano vse. Odpeljali so nas domov v zapuščeno hišo, kjer je vse strašno prazno, ko v jeseni golo drevo.

Danes mislim na ono nesrečo in jokam. Zakaj nisem v dragi domovini, da bi poljubil zemljo, v kateri počiva drago truplo! Tja v daljavo zrem, daleč, daleč za goré, kjer se od zatonelega solnca rdeči daljni in širni horizont. A. Š.

temu, da bi bil imenovan, nikdar našim župnikom smatrali. Torej videant consules!!

Več miruželjnih faranov.

V Ljubljani, 7. marca. Državni zbor.

Dnevni red od prejšnjega dne se je v včerajšnji seji nadaljeval. Najprvo se poda več interpelacij in predlogov. Posl. Walz predlaga vpeljavno fakultativnega sežiganja mrličev. Poslanec Schönerer vpraša zaradi delokroga slovanskih ministrov deželanov ter zahteval, da se imenuje tudi za Nemce tak minister. — K dnevnemu redu govorijo poslanci: Mayreder, Eldersch in Straucher. Nato se podrobna proračunska razprava pretrga ter se preide k poročilu odseka o tržaškem izjemnem stanju. Poročilo uvede posl. Fuchs. Potem govorijo poročevalci manjšine: Ellenbogen, Spinčić in Hortis. Razprava se danes nadaljuje.

Program drž. zbora.

Predsednik drž. zbora in dr. Koerber sta zopet obupana. Delo noče dalje, debate so brezkončne, a program tekočega zasedanja je še ogromen. Debata o proračunu notranjega ministrstva bo trajala morda še do srede. Potem pridejo na vrsto ceste in vode, o katerih se bo govorilo mnogo. Proračun domobranskega ministra izzove tudi več govornikov, največ pa proračun naučnega ministrstva. Tedaj se pojavijo narodnostna nasprotstva poostrena. Ta proračun se dožene komaj do Velike noči. Vmes pa se mora dovoliti še proračunski provizorij. Po praznikih — počitnice se začne 22. marca in bodo trajale vsaj do 8. aprila — pridejo na vrsto predloge glede mednarodne trgovine, glede davka na vozne listke, glede državljenstva drž. železniške družbe in severozahodne železnice. Tudi dunajsko mestno posojilo se mora še dognati. To vse izpolni čas do srede maja. Volitve v delegacije se bodo vršile bržčas v zadnji seji pred velikonočnimi počitnicami.

Dolžnosti uradnikov.

V debati o proračunu notranjega ministrstva se je oglasil dr. Körber, da brani notranjo politično upravo ter da zavrne očitanja glede postopanja uradnikov. Najprej je branil plemenitaše v politični službi ter dejal, da jih je pač zato več, ker se oglašajo plemenitašev večje število kot plebejcev. Zakaj pa jih je več, zakaj silijo plemenitaši v politično službo in zakaj se ji plebejci odtežajo, tega Körber ni povedal. Pa saj tudi ni treba! Znano je, da je v Avstriji plemstvo najboljše spričevalo, da plemenitaši najhitreje avanzirajo. Körber je nato govoril o objektivnosti, popolni nepristranosti uradništva. Samo svojo dolžnost naj vrši ter naj svojega prepričanja agitatorično ne kaže niti v uradu niti v javnosti. Od ministrov do pravnih vežbancev mora veljati načelo: narodna nepristranost in politična objektivnost. Kdor pa kot uradnik politizira, ve, kakšna usoda ga čaka. Körber je govoril prepričevalno, grozilno in ginljivo idealno, toda besede ostanejo mrtve, če so bile tudi predavane še s tolikim patosom, ako jim ne slede dejanja. Slovani se bore že od nekdaj proti birokraciji, ki je največja nasprotnica enakopravnosti. Birokracija, od ministrstva do zadnjega okrajnega glavarstva, Slovanom ni vselej nepristranska. Vso administracijo avstrijsko napolnjuje duh politične oportunitete. Uradništvo, zlasti najvišje, je večinoma povsod politično, a ne tajno, nego očitno. Zgodovina političnih bojev avstrijskih Slovanov kaže nepretržno verigo neobjektivnosti nemškega uradništva, in Slovenci imamo že od nekdaj najhujše borbe proti samovlastnosti ter politični pristranosti posameznih političnih in sodnih uradnikov. Na Koroškem, Štajerskem, Primorskem in tudi na Kranjskem je bilo že nebroj činov, ki so dokaz, da so v dejanju Körberjeve besede ostale doslej večinoma še nedosežen ideal! Birokracija ni in pač ne bo Slovanov ljubila nikdar.

Ponesrečeni poskus ustaje v Srbiji.

V Srbiji se zgodi vedno kaj posebnega. Židovski listi imajo tako vedno dovelj snovi, da blatijo to nesrečno slovansko državo. Ker kralj ne dobi potomca, postajajo pristaši Karagjorgjevičev zopet predrzni in upajo, da se kralj hoté ali nehoté umakne. Tak Karagjorgjevičev je hotel te dni vreči kralja s prestola, pola-

stiti se vojaške diktature in potem posaditi na prestol Karagjorgjeviča. Moč je hotel biti junak, a je postal le tragi-komična figura za petkrajcarske romane. Rade Alavantić je šel v čolnu s 4 (!) tovariši iz Mitrovice preko Dunava ter se na bregu preoblekel v staro uniformo srbskega generala. Igral je v Šabcu nadzorjučega komandanta, prisilil oborožene financarje, da so se mu pridružili, se je polastil gasilnega društva in prišel v orožniško vojašnico. Upal je, da preslepi in potegne za seboj vse, kar nosi v Šabcu puško ter jo potem udari proti Belemgradu. Mislil je, da se mu med potjo pridružijo vsi malkontenti in Karagjorgjevičanci. Nadejal se je, da se dvigne splošna ustaja, ki Obrenovićem napravi konec. Toda stotnik Nikolić je vprašal laži-general po legitimaciji. V odgovor je Alavantić nanj ustrelil. Zadel ga ni, a zadel je stotnik in Alavantića ustrelil. Tovariše so aretovali. S tem je ponesrečena ustaja tudi končana. Karagjorgjeviči si morajo sedaj poiskati boljšega in spretnejšega junaka; s pustolovci ne opravijo ničesar. Židovski listi poročajo sedaj še, da Aleksander Drago zanemarja in da se zabava z njeno mlajšo sestro Heleno. Slovanski poročevalci trdijo, da je tudi to laž.

Vojna v Južni Afriki.

V angleškem parlamentu je predložil vojni minister Brodrick vojni proračun ter popisal razmere pri armadi. Za Južno Afriko se je odposlalo 550.100 konj. Nobene nade ni, da bi se mogla armada zmanjšati, kajti Indija jih potrebuje vedno več, v Južni Afriki pa je treba ostati pri sedanjih moči. V Angliji se je moglo med vojno nabrati le 45.000 mož. Vsi drugi so prostovoljci in najeti vojaki. Odslej bo vojaška doba trajala 3 leta, v rezervi pa bo vsakdo 9 let. Kdor hoče, pa more služiti 8 let pri armadi in 4 leta v rezervi. Plača se zviša na 1 K 20 vin. na dan, oni vojaki pa, ki se zavežejo služiti 8 let, dobe 1 K 80 vin. na dan. Da se vzdrži armada na dosednji višini, treba dobiti še 50.000 rekrutov; tekom časa pa mora znašati rezerva do 175.000 mož. Na leto bo veljala ta vojska v Angliji 24 milijonov kron, v Indiji pa 17,7 milijonov kron. A tudi prostovoljci in meščanske garde morajo imeti svojo reservo. V koloniji je mogoče rabiti le najete vojake, ker je domačih premalo.

Najnovejše politične vesti.

Deputacija sodnih kanclistov in zemljiščnih knjigovodij je bila včeraj pri finančnem in pravosodnem ministru prositi za ustanovitev 8. činovnega razreda. Oba ministra sta obljubila upoštevati prošnjo. — Tridentinski deželni poslanci protestujejo proti namestniški naredbi, s katero se brez deželnozborskega privoljenja odkazuje provizorno nadaljno pobiranje deželnih doklad. — Pri kronanju španskega kralja bo zastopal našega cesarja nadvojvoda Evgen. — V podpiranje mladega španskega kralja v vladnih poslih za prva leta se sestavi baje tajni svet, obstoječ iz kraljice, nadškofa toleškega, zborničnega predsednika in bivšega ministrskega predsednika. — Za trgovinske zveze s Črno goro in Albanijo se snuje v Milanu posebno društvo. — Zapri so v Carigradu več častnikov, med njimi Šakir pašo in Nazim pašo. Prijavil jih je načelnik vohunstva Fehni paša. — Vrnitev otomanskih dijakov iz Francoske odreja sultanova najnovejša irada. — V Macedonijo se je podalo po naročilu bolgarskega komiteja več bolgarskih čet. — Alavantić, ki je poskušal v Šabcu punt, se zove prav Milan Radovanović ter je služil svoječasno kot nadporočnik v srbski armadi. Orožniški stotnik Nikolić, ki je prekucaha ustrelil, je bil z istim dnevom imenovan majorjem.

Dopisi.

Iz Dramelj. Nezadovoljnost je začel napredka, in ker smo mi Dramelčani v marsičem — sodimo, da ne po krivici — s svojim župnikom nezadovoljni, torej že začenjamo napredovati. Naša zaslodela farovška sirota je bil sicer že večkrat »po svojih zaslugah« v »Slov. Narod« ocenjen, a možicelj ima prav debelo kožo; dokler se ga pusti pri miru, kadar polni svojo nikdar nenasičeno bisago, dokler se pusti pri miru farovško jungfravo Trezo

ter znano njegovo »prijateljico«, prenese vas. Jako rad pa duje hinavske besede našega »mušterlererja«, ki ga nič drugače ne imenuje kakor: »Naš ljubi ata«, zato pa se sme dotičnik v postu vsak petek, ob kvatrach pa celo trikrat na teden najesti v farovžu »štokfiša«. Farovška jungfrava Treza je do redkih farovških prijateljev radodarna, pozna manire in svet, saj se sama ponaša, da je flosarskega pleha z Mozirja ter je v mladih letih preletala Trst in brezmalna vsa dalmatinska mesta, dokler ni našla po burni mladosti mirno zavetje v Dramljah pri Podhostniku. Ta pa je znal ceniti Trezine vrline že kot nekdanji kaplan v Mozirju. Trezika je bila takrat pri svojih stariših čedna punca, brhka in zvita kakor mačica, zraven pa »postrežljiva natakariča« (to zadnje je Podhostniku najbolj ugajalo), Podhostnik pa je še zdaj »saubr pubič«, mali krof mu nič kaj ne škoduje na ugledu, njegov »krvavo zaslužen« cvenk zakrije marsikatero napako. In tako ste se znašli te dve blagi duši. Treza pa je tudi res za vsakovrstno uporabo. Podhostnika napade n. pr. večkrat »krč« in »ona« pozna za to župnikovo nadlego najprimernejša sredstva, da baje vselej pomaga.

Našega Andrejca zdaj v tem žalostnem postnem času najbolj pečejo — ne njegovi neštevilni grehi — ampak ravno kar došlo potrjenje občinskih volitev, ki so se pa vršile že lansko leto ob veliki noči in ob katerih je hotel »v kozji rog vgnati« kar celo drameljsko občino. Sirota Andrejce hoče zmagati pri volitvah in še tega ne vé, kako se izpolni navadno pooblastilo za obč. volitve! Ko pa je po volitvah spoznal Andrejca, da je bil v kozji rog vgnan pravzaprav on sam in ta peščica njegovih nerazsodnih podreptnikov, je začel rovtati zoper veljavnost volitve. A Andrejcu niso pomagale nič vse nesramne laži in zvijače, niso mu pomagali njegovi poti po fari, ko je zamen poizvedoval pri svojih pajdaših po dokazih za neveljavnost volitve, nista mu pomagala dva pota na zaslisanje pri okrajnem glavarstvu v Celju, namestništvo v Gradcu je v dobi 9 mesecev natanko preiskalo vso zadevo, izpodbilo vse slamnate dokaze zoper volitev in taisto odobrilo. Namestništvo bi šlo gotovo Podhostniku na roko, ako bi le zrnice resnice našlo v njegovih bedastih pritožbah, tako pa ni moglo odobriti lažij in zvijač, če jih tudi župnik Podhostnik spravlja na dan.

Odgovor namestništva je kar polomil župnika. Mislili smo v začetku, da se bo naš preljubljeni Podhostnik kar snedel od jeze, žvižgal je (to navadno dela, kedar se hudo jezi, in to je tako vsak dan in ves dan) kakor najstrupenejši gad iz zasede. Seveda udiha za to tem besneje po raznih ljudeh in listih, ki razkrinkujejo njegove čednosti. Ko je neki zavedni občan, ki se noče podvreči župnikovemu jarmu v stvarih, katere Andrejce ravno toliko razume kakor koza razne bratovščine in škapulirje, in katere ga čisto nič ne zadevajo, poslal po listke za velikonočno spoved, je župnik dotičnika osebno zahteval k sebi, da se imata kaj več zmeniti. Isti se predrznemu župnikovemu pozivu ni odzval, ker gre lahko k spovedi tudi brez listka in se mu gnusi, ako župnik celo spoved in spovedne zadeve vlači v nečedno gnezdo svojih strankarskih, strastnih, nekrščanskih del.

In tako se je končala ta huda borba naših obč. volitev, pravica, naprednost sta zmagali, laži, neumnosti in zvijači pa se je zavil grešni vrat — upajmo, da v naši občini za vselej. Županom je izvoljen mlad, napreden kmet Mastnak, katerega župnik ne bo vgnal »v kozji rog«.

Mimogrede moramo še omeniti, da je pri celi tej zadevi občinskih volitev pogorel tudi naš »brumni Alfonz«. Sicer si z župnikom drug drugemu očitata skopost, farovška Treza je sama večkrat rekla, da se Alfonz zaradi same skoposti še nikdar ni najedel, župnik pa je nekdanj pri njem kupil za krajcar žebliček za uro, v Šent Jurju pa je enakih žebličkov dobil kar 12 za krajcar, kakor to Podhostnik povsod raznaša, a kjer se gre za povspesevanje Podhostnikove neumnosti, mora pač biti Alfonz zraven. Lansko leto je po izgubljenih volitvah kar razoglav letal ves dan v farovž, isti dan se je pod predsedništvom župnikove »prijateljice« vršilo pri Alfonzu posvetovanje zoper takratnega

kaplana, ker se je predrznil voliti pametne može — in zdaj vidi, da Podhostnikovih neumnostij nihče več ne mara odobravati.

Našemu župniku pa prijateljsko svetujemo, naj se drži rajše svojih psov, maček in Treze, drugo pa naj le mirne vesti prepusti zmožnim ljudem.

Izpred sodišča.

Včeraj je predsedoval obravnavam porotnega sodišča g. deželnosodni predsednik Levičnik. Vršile sta se dve obravnavi; zagovornika sta bila gospoda dr. pl. Wurzbach in dr. Achazhizh.

1. **Umor na Igu.** »Ižanska kri nikel« ne fali... »pravi stara pesem; in istinito: vroča, hitro razburjena je kri Ižancev, potomcev kmetskih puntarjev prejšnjih decenij. Na obtožni klopi sedi Janez Karlin, 50letni konjarski hlapec z Iga, tožen radi hudodelstva umora. Stvar se je pričela, kakor marsikatera nesreča z žganjem in se končala s smrtjo umorjenega, mladega hlapca Franceta Sterka. Dne 18. januarja so pili v krčmi »špirite«, za katerega je dajal neki mešetar. Potem so se, seveda pijani, pripravljali spat. Toženec je imel posteljo pripravljeno pri peči, Sterk pa na klopi. Zadnji pa bi bil še rad pil in zahteval je od toženca pijače; pri tem se je večkrat zvalil na istega, tako da sta se končno radi tega skregala in stepala. Krčmarica jih je ves čas mirila; a ko je toženec Karlin dobil udanec v obraz, je vskipela njegova ižanska kri, zaklical je: »Nobene ne boš več udaril«, pobral oster in dolg nož z mize in predno se je moglo zabraniti, je skočil k Sterku in suval v tega z ostro klinjo. Sterk je prvi sunek pariral z roko, katero je nož skoz in skoz predril; potem je omagal in Karlin ga je sunil dvakrat naravnost v srce, — par minut in mladenič je bil mrtev. Storilec je šel potem mirno spat in bil drugi dan aretiran, ko je ravno proti Ljubljani korakal. Smrt nesrečne žrtve je nastopila po spričevanju zdravnikov radi srčnih ran; zadel je morilec svojo žrtev tem bolje, ker je kot konjarski hlapec vaju noža. — Porotniki odgovarjajo na vprašanje, če je toženec kriv umora, z »Ne!« Na vprašanje uboja pa soglasno »Da!« Sodni dvor obsodi Karlina na pet let težke ječe z 1 postom vsak mesec in temnico ter trdim ležiščem vsakega 18. prosinca.

2. **Tat v farovžu.** Našim čitateljem bodejo še v spominu one predrzne tatvine, ki so se vršile meseca prosinca t. l. v stanovanju g. stolnega vikarja Zamejca in potem v stanovanju monsignora prof. Zupančiča. Mladi tat 18letni, v Cerkljah rojeni in doslej neznakan Ivan Pogačar je včeraj stal radi teh tatvin pred porotniki. Fant je hodil 5 let v gimnazijo, bil 6 mesecev zapisnikar pri kazenskem sodišču in končno diurnist pri dr. Jamšku v Litiji. V Litiji je imel 35 gld. mesečne plače; to mu je bilo seveda premalo. Radi tega je poneveril svojemu gospodarju večkrat koleke, iste prodal in zapil. Poleg tega je jemal od strank denar, ne da bi ga zapisoval. Črez 3 mesece je dr. Jamšek Pogačarja odpustil dne 12. decembra. Ta je prišel v Ljubljano, želen in lačen in se spravil najprvo na uboge stolnega vikarja Zamejca. Ta ima v svojem stanovanju dvojna vrata; med vrati pa je temni prostor. V tem prostoru se je dne 9. prosinca Pogačar skril. Na večer je šel g. Zamejce iz stanovanja, zaklenil pa po svoji navadi le vnanja vrata. Tako je bilo navihanemu ptičku mogoče priti v stanovanje. Pobral je 320 K in šel zopet med vrata. G. stolni vikar je prišel domu in zaklenil zopet le notranja vrata. Gospod stolni vikar je prišel domu in zaklenil zopet le notranje vrata, — ptiček jo je popihal. V enemu tednu je zapil v veseli družbi ves denar, si kupil površnik, katerega je potem zopet prodal, in — zopet je v njegovem žepu zavladala suša. Kaj storiti? Pri Zamejcu se mu je dobro posrečilo; poskusil je torej zopet v tistem krogu, kjer so mu razmere dobro znane i. s. je obiskal dne 17. prosinca prof. bogoslovja g. Zupančiča. Sel je v njegovo stanovanje in povprašal po doktorju Lampetu. Ker istega ni bilo, se je poslovil; mesto da bi pa šel iz sobe, se je skril v temni predsobi in čakal, da se je profesor na večer odstranil iz stanovanja in zaklenil vrata za seboj. Pobral je hitro 700—800 K in čakal. Profesorja dekla, modra Urša Koderman iz Moravč, je prišla odpret in zagledala med vrati tujega človeka; zavpila je prestrašena in z odprtimi usti gledala za ptičkom, ki jo je prav naglo popihal črez stopnice. In zopet se je pričelo pijančevanje. Pogačar se je peljal v Celovec in tam krokal v družbi nekega »lumpa prve sorte«, Alojzija Lindla. Ta mu je pri krokanju vkradel cekin in Pogačar ga je tožil. Kot priča zaslisan se je izdal za vinskega agenta tvrdke Bolaffia in dejal, da je bil v Celovcu »auf Geschäftsreisen«. S tem je izvršil goljufo in bil je tožen radi tega delikta, radi tatvine in poneverjenja. Omenimo še, da je zopet v 8 dneh zabil vso ukradeno svoto torej 800 K. — Porotniki so potrdili vsa vprašanja in sodni dvor

je obsodil Pogačarja na 5 let težke ječe poostrene s postom. Med obravnavo se smejejo v prostoru, določenemu za poslušalce, nekdanji njegovi »Saufkumpani« in tudi on se jim smeje v slovo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. marca.

— **Deželnozborske volitve na Goriškem.** Klerikalci so se z vso silo vrgli na tolminski okraj. Duhovščina je kar znorela in je uprizorila najstrašnejšo agitacijo. Deluje se z vsemi, tudi najzavrženejšimi sredstvi, kakor pač znajo samo klerikalci. Pri tem pa še vedno nimajo kandidata. Čuje se, da je dr. vitez Tonkli odklonil ponudeno mu kandidaturu, kar je samo naravno, saj bi sicer vsakdo moral dvomiti na osebni dostojnosti dr. viteza Tonklija. Zdaj bi klerikalci radi vlovili nekega c. kr. uradnika v Gorici, da bi kandidiral, a tudi ta se brani.

— **„Učiteljski dom“.** Na Koroškem ni slovenskih ljudskih učiteljev. Pregromna večina učiteljstva je nemškega mišljenja in nasprotuje z vseni močmi slovenskim narodnim prizadevanjem. Slovenski rodoljubi so vsled tega že mnogo krat mislili, kako bi se dalo od pomoči temu nedostatku, ali sredstva niso našli. Od pomoči bi se temu dalo pač samo s primerno reorganizacijo celovškega učiteljskega. Za časa grofa Thuna je bila taka reorganizacija že obljubljena, a se ni izpolnila, ker je »Slovenec« stvar spravil v javnost in s tem povzročil od nemške strani tak odpor, da se vlada ni upala svojo obljubo izpolniti. Sedaj hočejo v Celovcu ustanoviti nekako učiteljsko slemenišče, v katerem naj bi učiteljski stanovali in kjer naj bi se v njih »vzdrževala ljubezen do katoliške vere, ljubezen do materinega jezika in do avstrijske domovine«. Kdor bi hotel soditi po tem, kar piše »Mir«, bi utegnil res misliti, da ima ta učiteljski konvikt namen vzgojiti narodne učitelje, toda nam se zdi, da je narodnost tukaj zopetle plašč, s katerim se pokrivajo drugi nameni. Mej koroškimi Slovenci je narodno gibanje že skoro docela ponehalo in se narodna čutila ljudstva samo še izkoriščajo v prospeh klerikalizma. In bojimo se, da tudi učiteljski konvikt nima drugega namena, kakor vzgojiti klerikalne učitelje za boj zoper moderno šolo, ne za boj za slovensko šolo, a narodni moment se le povdarja, ker se tako laglje deluje za ta namen. Sicer pa je pričakovati detajliranejših poročil o tej zadevi in tedaj se pač pokaže, v koliko so bile naše zle slutnje utemeljene.

— **Repertoir slovenskega gledališča.** Danes se ponavlja Rossinijeva opera »Tell«; v nedeljo popoldne ljudska predstava ob znižani ceni »Rokovnjača«, zvečer opera »Tell«; v torek premijera narodne igre v 4 dejanjih s petjem »Divji lovec«, spisal Fr. S. Finžgar, pevske točke priredil V. Sachs.

— **Nemška šola v Domžalah.** Piše se nam iz Domžal: V št. 51. »Slov. Naroda« poroča neki dopisnik iz Stoba pri Domžalah, da so obč. moške pri zadnji seji sklenili, povišati obč. doklado v korist nemške šole. Resnici na ljubo in v odgovor dopisniku bodi povedano, da je bilo pri obč. seji dne 17. januarja 1902 v navzočnosti vseh obč. odbornikov predlagano, naj se obč. doklada zviša in naj se dotični denar pobira jedino za povečanje naše domače slovenske šole, da bi se razširila v petrazrednico. Ta predlog je bil tudi sprejet, nikakor pa ni res, kakor piše dopisnik, da se doklada zviša za nemško šolo. Toliko v pojasnilo z dostavkom, da je zapisnik obč. seje vsakemu na razpolaganje. Želeti bi bilo, da tudi »Slovenec« in »Gorenjec«, ki sta v istem smilu pisala, kakor »Narodova« dopisnik, svojo zmotu popravita.

— **Nagloma umrla** je v Vipavi mizarjeva žena Marija Vukovič. Ker se sumi, da je umrla vsled zastrupljenja, se je začela sodna preiskava.

— **Cerkveni tat.** V Gorici so retirali v kapucinski cerkvi človeka, ki si je tatvino po cerkvah izbral kot specialiteto. Zove se Franc Werman. Okradel je cerkev na Kostanjevici pri Gorici in celotno cerkev v Gorici pa tudi več cerkva na Dunaju.

— **Pri občinskih volitvah v Radencih pri Radgoni** so imeli letos prvič boj in sicer so ga povzročili lastniki ondote slatine, ki so se šele pred nekaj leti naselili v tej občini. Slovenci so zmagali v drugem in v tretjem razredu, v prvem pa so propadli.

— **Nezgodna na lovu.** Bivši vratar na južnem kolodvoru 73letni Ludovik Praunseis, stanujoč na Dunajski cesti, je bil včeraj popoldne v družbi lovskega čuvaja Ivana Babnika iz Zadobrove št. 6 na lovu pri Devici Mariji v Polju. Po končanem lovu sta šla Praunseis in Babnik za vrtnim zidom za deželno norišnico skupaj, noseča puški na ramah tako, da so bile cevi obrnjene navzdol. V bližini norišnice se je poslovil Babnik od Praunseisa, ta pa je segel v žep po denarnico, da bi dal Babniku napitek. V tem hipu pa se je sprožila puška, ker je najbrže Praunseis zadel ob napetega petelina na puški, počil je strel in Babnik se je zgrudil na tla, zadet v levo stegno in tudi v trebušno votlino. To je bilo ob 1/5 uri. Poklicali so dr. Divjaka, ki mu je dal prvo pomoč, ob jednem pa telefoniral po rešilni voz na rešilno postajo v »Mestnem domu«. Z rešilnim vozom so pripeljali Ivana Babnika v deželno bolnico, kjer so zdravniki konstatirali, da ima dve kosti prestreljene. Upanja je malo, da bi se ga obdržalo pri življenju. Slučaj je še, da ni povzročil strel večje nesreče, kajti v bližini dobrih 10 korakov opravljalo je pet zavodnih bolnikov poljska dela, ki so bili osuple priče razburjajočega prizora. Čas bi že bilo, da pride tamojšnji lov iz rok raznih nedelskih streljačev, kateri se kaj malo pomišljajo v največji bližini poslopij popokati svoje patrone.

— **Posredovalno delovanje mestne posredovalnice za delo in službe v mesecu februarju.**

V primeri s posredovanjem v istem mesecu lanskega leta je bilo posredovanje manj živahno. V primeri s prejšnjim mesecem je došlo v februarju za možko delo več deloponudb, valed tega je bilo mogoče tudi več delojemalcev v delo in službe oddati. Za žensko delo je došlo manj ponudb. Možkim je bilo delo ponudeno za vrtnarje, kovače, krojače, največ pa prometnim uslužbencem ter za kmetsko delo, vendar je za ta poklic poslov jako težko dobiti, kajti kmetski delavci gredo mnogokrat tudi za najneznatnejšo plačo v mesto služiti, samo da se kmetskemu delu izognejo. Delo so iskali tudi drugi obrtni delavci, a brez uspeha. Oglašenih je več vajencev za trgovino in za kleparstvo. Pri stanovanjih, katerih vedno jako primanjkuje, je bilo mogoče le v treh slučajih z uspehom posredovati.

— **Tatvina.** Bivšemu gostilničarju Josipu Kastelicu v Hradeckega vasi št. 8 je ukradel dosedaj neznan tat iz zaklenjene omare v sobi 2 srebrni uri, srebrno verižico, 2 prstana, 7 križavk in 13 starih dvajsetic.

— **Izgubljene reči.** Na poti iz Spodnje Šiške skozi mesto do Krakovskega nasipa je izgubila neka ženska zlato brožo z brilantom, vredno 100 kron. — Na Dunajski cesti je izgubila žena strojevodje M. S. zlato uro in zlato verižico s štiri voglato ploščico kot obesek. — Hranilnično knjižico kranjske hranilnice z vlogo 1645 kron in dva desetaka je izgubil posestnik Egidij Šohelj iz Kamnegorice.

— **Izgubila** se je na potu od Matjanove gostilne v Šiški do kavarne »Evropa« zlata igla za zavrtnico (Cravatennadel) v podobi bicikla. Pošteni najditelj naj jo blagovoli oddati upravništvu »Slovenskega Naroda«.

— **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** mestne občine ljubljanske od 23. februarja do 1. marca 1902. Število novorojencev 27 (=40‰), mrtvorojenec 1, umrlih 16 (=237‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznimi 10. Mejnimi so bili tuji 4 (=25‰), iz zavodov 8 (=50‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za tifuzom 1, za vratico 2 osebi.

— **Najnovejše novice.** Močne potresne sunke so čutili včeraj v nekaterih italijanskih pokrajinah, posebno v Luccu in Florenci. — Napad na italijanske delavce. Ko so predvčeršnjem

začeli v Dunajskem Novem mestu z zidanjem templja, napadli so brezposelni domači delavci italijanske zidarje s kamenjem. — Strašna nesreča se je pripetila včeraj na kolodvoru Mezö-Labor. Neka gospa iz Galicije, imenom Jerma, je čakala z dvema hčerama na vlak. Ko vlak pride, stala je edna deklica približno proge. Stroj je zgrabi za obleko. Na vpitje hoče ji pomagati sestra, a tudi ta se zaplete pod kolesa in obe sta obležali mrtvi. Mati je pri pogledu na razmesarjeni hčerki zblaznela. — Revizijska razprava o vršeškem školski zadevi se bo vršila 12. aprila t. l. pri državnem sodišču v Lipsiji. — Kolera se razširja na Kitajskem. Umrlo je tudi več angleških in ruskih častnikov.

— **Em. Ondříček pri Strossmayerju.** Sloviti češki mojster, katerega godbe se ljubljancem iše prav živo spominjajo, je bil te dni gost pri Strossmayerju. Ko je pri njem igral na gosli pred odlično gospodo, ga je zato vzvišeni vladika objel. Strmeli so vsi nad njegovo mojstrsko igro.

— **Obligacije sv. Antona.** »Missionshaus Bethlehem in Immensee (Schwyz)« je izdalo nebeške obligacije, katerih kuponi nosijo poleg gornje firme tudi še besede! »Oblig. št. ... kupon a 50 Ct., plača se tukaj (hieniden) v gotovem denarju in povrača se v nebesih na blagajni sv. Antona.« NB. Neumnih, ki kupujejo te obligacije, koje hode poplačal enkrat sv. Anton pri svoji privatni blagajni v nebesih, se tudi v Švici ne manjka!

— **Dramatizirana »Zemlja«.** St. Arroman in Hugot sta dramatizirala Zolov najbolj naturalistični roman »La terre« (Zemlja). Dramo so igrali Théâtre Antoine. Primerile so se velike demonstracije, a drama je dosegla vendar popolen uspeh.

— **Največji pesnik francoski.** Aleksander Dumas oče je pisal pismo, čegar naslov je bil le »Največji pesnik francoski«. Pismonoša ga je nesel Viktor Hugotu, a ta ga ni sprejel, nato so nesli pismo Lamartinu. Ko pa so ga odprli, so videli, da je bil pisan Alfredu de Mussetu.

— **Novi »Monte Carlo«.** Belgijška vlada je zaprla igralnico v Spa in Ostende. Ravnatelja teh dveh zavodov ustanavlja na otoku Krfu novo igralnico. Na razpolago imata 23 milijonov mark. Stavba je proračunjena na 3.200.000 K. Ondotnemu občinskemu svetu sta obljubila podjetnika letnih 280.000 mark. Med Krkom in Italijo uvedeta redno parobrodno vožnjo.

— **Princesinja sleparka.** V Kapstadtu je princesinja Radziwill ponaredila menjice za 7500 f. št. ter podpisala bolnega Cecilia Rhodesa.

— **Soproga umorila in na kosce sesekala.** Iz Benetk poročajo, da so našli nedavno v kamenolomu pri Vincenciji v vreči zavezano, na kosce sesekano človeško truplo. Mrtvec je bil neki Vittorio Parise, katerega je umorila njegova žena Angela s pomočjo svojih sorodnikov. Angela Parise je bivala kot dekle več let v samostanu Bassano, kjer se je zaljubila v svojo prijateljico Marinello, s katero je živel v protinaravnem razmerju. Ko se je Angela omožila, je hotela to razmerje nadaljevati; in ker ji je bil mož na poti, je lagala svojim sorodnikom, da jo tepe in grdo ravna z njo ter jih je pregovorila, da so bili pri volji umoriti ga. Žena je dala soprogu piti žganja, v katero je natresla vspavajoče sredstvo. Ko je mož zaspal, ga je s pomočjo 18letnega bratranca umorila, drugi sorodniki so pa v kuhinji čakali. Zaprlji so 8 oseb. Marinella pa ni menda ničesar vedela o umoru.

— **Bandit Musolino.** V Luccu na Laškem se bo te dni začela obravnavati mladim banditom Musolinom. O tem, kako so ga prijeli, smo poročali svoje dni. Za obravnavo se zanimajo pred vsem ženske ter hočejo si izsiliti možnost biti pri obravnavi. Musolinu pa se godi v ječi prav dobro, spi mirno, kakor bi imel najčistejšo vest, dasi je umoril več ljudi, le za obravnavo zahteva svojo civilno obleko, s katero hoče napraviti na porotnike in — na ženska srca ugoden utis. Obravnavati ga je poklicanih nad 150 prič, bo trajala skoro 14 dni.

Društva.

— **L. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** ima danes v »Mestnem domu« v veliki dvorani ob 7. uri zvečer zborovanje na katerem se bode tudi predavalo o škodah, ki lahko nastanejo pri novi stavbi. K temu predavanju vabljeni so tudi nečlani ker je ta točka gotovo za vsakogar zanimiva.

— **Odbor slov. pisateljskega podpornega društva** vabi vljudo vse svoje društvenike k obnemu zboru, ki se bode vršil jutri, dne 8. marca t. l., zvečer ob osmih v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. Spored: Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. Volitev novega odbora in preglednikov računa. Eventualia. Ako se ne bi zbralo ta dan zadostno število členov, se bode vršil občni zbor z istim sporedom dne 15. marca brez ozira na število udeležnikov.

— **Šentpeterski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** sta priredili včeraj v Hafnerjevi pivovarni na Sv. Petra cesti veselico, ki se je v vsakem oziru izborna obnesla. Vse je pričalo, da doli na »vorštat« živi še stari veseli duh, in da tam še radi v žep posežejo, če se gre za narodno stvar. Udeležba je bila jako velika, zabava pa neprislujna in domača. Bilo je res veselo in — družba dobi lepo svoto. Čast vsem, ki so k temu pripomogli!

— **Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev v Ljubljani** ima svoj redni zadrugi zbor v torek, dne 11. marca ob treh popoldne v steklenem salonu gostilne »Pri avstrijskem cesarju«, Sv. Petra cesta št. 5. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnikov zadnjih občnih zborov. 3. Poročilo o delovanju zadrugnega starešinstva v letu 1901. 4. Polaganje letnega računa za leto 1901. 5. Volitev načelnika in podnačelnika. 6. Volitev treh odbornikov in jednega namestnika in sicer v smislu § 19. zadrugnih pravil. 7. Poročilo gosp. Mačka glede naložitve zadrugnega premoženja (§ 23. zadrugnih pravil.) 8. Posamezni predlogi. 9. Raznosterosti. Ker je za sklepčnost zadrugnega zbora potrebna navzočnost 30 udov, naj se ga častiti člani v kar največjem številu udeležiti blagovole, posebno ker se gre za jako važne zadrugne koristi.

— **Društvo tiskarjev na Kranjskem** je imelo dne 1. t. m. v poletnem salonu hotela »Pri Maliču« svoj redni občni zbor. Navzočih je bilo 89 članov iz Ljubljane in zastopniki iz Novega mesta in Kamnika. Odborovo poročilo podaja na kratko društvene dogodke v prošlem letu in omenja krizo v industriji, ki je vplivala na društvene blagajne, akoravno je bilo v društvenem okolišču čez leto mnogo dela. Posebno zanimiv pa je natisnjeni računski zaključek. Tu mrtva števila živo govore, koliko dobrega prav uravnano društvo lahko stori za svoje ude. Različne podpore, ki jih je društvo dovoljevalo v prošlem društvenem letu, podpore potrebnim mora vsakogar siliti do priznanja. Dohodkov je imelo društvo 11.398 K 75 h, stroškov pa 12.195 K 34 h. Primanjkljaj znaša 796 K 59 h, ki se je pokrili z naloženim denarjem. Podpiralo se je 54 bolnikov v 73 slučajih 1339 dni s 3210 K 84 h, 186 brezposelnih 892 dni s 1183 K 20 h, 3 onemogle 112 tednov s 1352 K, 11 sirot 120 mesecev s 696 K. Društvo je tudi plačalo svojcem 4 umrlih članov 1600 K pogrebne in je dovolilo članu večjo izredno podporo. Društvo je imelo začetkom društvenega leta 105, koncem leta 117 članov, ki so bivali v Ljubljani, Novem mestu, Kamniku in Kranju. — Zborovalci so se spominjali umrlih članov Ivana Marna, Jožefa Panceta, Antona Kleina in Ernesta Spatzka. Zbor se je zahvalil Kranjski hranilnici za darilo 100 K, trdkam Katoliška tiskarna, Kleinmayr & Bamberg, Narodna tiskarna in uradniku »Dom in Sveta« za brezplačno blagohotno pošiljanje dnevnikov »Slovenec«, »Laibacher Zeitung« in »Slovenski Narod« ter leporslovnih mesečnikov »Zvon« in »Dom in Svet«, trdkli Klein & Comp. za brezplačno izvršitev društvenega poročila za l. 1900 in trdkama Blasniki in Karol Till za različne podarjene tiskovine. — Za leto 1902 so bili zopet v odbor voljeni: Predsednik Pavliček Jožef, računovodja Planinc Oton, blagajnik Klovár Jožef, blagajnikov namestnik Pirkovič Rajko, zapisnikar Mlinar Ivan, knjižničar Terglav Oskar in odbornik Mancini Anton. Na novo so bili izvoljeni predsednikov namestnik Höfler Alojzij, zapisnikar Strekelj Anton, knjižničar Dimic Anton in odbornik Sterlekar Anton. Računski pregledniki so: Komar Ivan, Popović Mih. in Rožanc Mihael.

— **Narodna čitalnica v Kamniku** priredi v nedeljo dne 9. marca 1902 v društveni dvorani točno ob pol osmi uri zvečer gledališki večer. Upozorila se glumi »Oče so rekli, da le« in »Nemški ne znajo«. Sledi potem loterija z lepimi dobrotki. Pri predstavi svira mestna godba na lok, četerospev pev-

skega društva »Lira« pa zapoje več pesmi.

— **Občni zbor čitalnice v Brežicah** vrši se v nedeljo dne 9. marca ob 3. uri popoldne v »Narodnem domu« v Brežicah.

— **Društvo »Zvezda« na Dunaju** imelo je nedavno svoj II. občni zbor, pri katerem je na predlog g. podpredsednika D. Dolenc imenovalo častnima udoma dva gospoda, ki sta si pridobila izvanrednih zaslug za prosope društva. To sta gg. Jakob Pukl, predsednik, in Vinko Krušič, pevovodja društva. Ta predlog je bil soglasno in navdušeno sprejet. V odbor so bili izvoljeni gg. Jakob Pukl predsednikom, Dragotin Dolenc podpredsednikom, Rudolf Malič tajnikom, Jakob Šemé blagajnikom, Alojzij Repič, Fran Sušteršič, Ivan Vončina za odbornike, Ivan Peterman, Gabrijel Mežnar, Franjo Merlak za odbor. namestnike, Josip Božič, Josip Smerdu, Karol Tomšič za preglednike. — Društvo je prošlo leto pridobilo: Anton Slomškovo slavnost, 9 zabavnih večerov, 3 izlete (2 v Maria Enzersdorf in 1 v Gorenji St. Vid). Odbor je 1 članu dovolil posojilo, ter samo v petih slučajih dovolil podpore, v dveh slučajih je rešil dve Slovenki iz nujne bede. Za družbo sv. Cirila in Metoda so članice Jelica Krušič, Marica Pukl, Anica Sušteršič, Ana Krušič nabrale 200 K. — Za sodelovanje je izrekel občni zbor toplo zahvalo slavni »Sloveniji«, predsedniku gg. Rusu, Božiču, Rožtokarju, Ašiču in Kozini, pa tudi g. Prijatelju, ter pevovodji gosp. Krušiču in vsem g. pevcem in g. pevkam. Društvo je lepo napredovalo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 7. marca. V včerajšnji seji začeta razprava o izjemnem stanju v Trstu — v katero je tudi posegel Spinčič s trditvijo, da so vojaki šele streljali, ko so bili silno provocirani — se je danes nadaljevala. Socialni demokrat Schummeier je zlasti tržaškega namestnika grofa Gočssa ostro napadal. Ko ga je imenoval »Bluthund«, je bil poklican k redu, na kar je dejal, da je ministrski predsednik Körber Gočssov sokrivec. Govoril je potem ministrski predsednik Körber, in sicer jako samozavestno. Navedel je mnogo jako zanimivih detajlov izza kritičnih dni v Trstu, katerih resničnost pa ni z drugim dokazana, kakor s trditvijo tržaške policije. S temi detajli je hotel Körber dokazati, da se je zgodil v Trstu pravi punt. Med drugim je povedal, da so se udeležili izgrediv tudi ljudje, ki so nosili znake »Rudečega križa«. Končno je rekel, da še sedaj v Trstu ni miru, ker se še dogajajo napadi na oblastvene organe in se čuje žvižgati melodijo »Eviva l' anarchia«, in da se izjemne naredbe toliko časa ne prekličejo, dokler ne nastane v Trstu zopet popolni mir. Ko so govorili še dr. Schlegel in generalna guvernica dr. Ofner (contra) in dr. Derschatta (pro), je — ob poltreh popoldne — začel govoriti poročevalec dr. Fuchs.

Dunaj 7. marca. Češki državni poslanec profesor dr. Viljem Kurz je v starosti 55 let umrl. Bil je poslanec od l. 1896, in sicer je bil voljen kot naslednik prof. Masaryka.

Zemun 7. marca. Cela afera Alavantičeva ima silno sumljiv značaj. Alavantič se prav za prav imenuje Milan Radovanović. Bil je srbski častnik, a je bil primoran službo opustiti. Maj oficirji je veljal kot »avanturier«. Njegov brat je bil žurnalista v Belemgradu; zadnji čas je živel tu in je bil zdaj aretovan, ker je gotovo z Alavantičem v porazumljenju. Za časa atentata na Milana je bil tudi Alavantič aretiran in obsojen na 20 let ječe, potem pa pomiloščen.

Geneva 7. marca. Princ Karagjorgjevič razglasa, da Alavantič ni njegov sorodnik, niti njegov pristaša, ter je mnenja, da je celo stvar srbska vlada sama uprizorila, pa ni poskrbela, da se prepreči eventualen tragičen konec, kakršen je stvar v istini vzela.

London 7. marca. Iz Novega Yorka se brzojavlja, da so sedaj dobjeni dokazi, da je bil André, ki je hotel z balonom čez severni rtič, umorjen. Umorili so ga Eskimi.

Zahvala.

Slavna kranjska hranilnica v Ljubljani je blagovolila darovati občini Rova 150 K na šolski vrt. — Za ta velikodušni dar se podpisano županstvo glavni kranjski hranilnici najpriaznejše zahvaljuje.

Županstvo občine Rova,
dne 26. svečana 1902.

Alojzij Jermam, župan.

Zahvala.

Slavna kranjska hranilnica blagovolila je podeliti za ureditev tukajšnjega šolskega vrta podporo 120 K. Za ta velikodušni dar iskreno ji podpisano šol. vodstvo najtoplejšo zahvaluje.

Vodstvo ljudske šole v Orhovičah,
dne 23. februara 1902.

Iv. Benedičič, nadučitelj.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. marca: Ana Šarc, posestnica in gostilničarka, 39 let, Karlova cesta št. 19, vodenica.
Dne 6. marca: Fran Rupert, posestnik, 65 let, sv. Jakoba trg, mrtvoud.

V deželni bolnici:

Dne 3. marca: Ivan Prugg, prisiljenec, 59 let, vsled raka v želodcu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506,2 m. Srednji tlačni tlak 756,0 mm.

Marca	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
6.	9. zvečer	740,0	-2,8	sl. svzhod	jasno	0,0 mm.
7.	7. zjutraj	736,5	-3,1	brezvetr.	megla	0,0 mm.
8.	2. popol.	732,8	-10,0	p.m. jz.ah.	del. oblak.	0,0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 26°, normale: 21°.

Dunajska borza

dne 7. marca 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 60
Skupni državni dolg v srebru	101 40
Avstrijska zlata renta	120 75
Avstrijska krona renta 4%	99 10
Ogrska zlata renta 4%	120 10
Ogrska krona renta 4%	97 45
Avstro-ogrski bančni delnice	1637 —
Kreditne delnice	697 50
London vista	240 10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 25
20 mark	23 45
20 frankov	19 07
Italijanski bankovci	93 30
C. kr. cekini	11 33

Št. 4 729.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. **Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano se bo vršil letos 13. in 14. marca v »Mestnem domu« na Cisarja Jožefa trgu**, in sicer 13. marca za one zunanje mladeniče, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani, 14. marca pa za mladeniče, ki so pristojni v Ljubljano.

Začetek ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenec, odnosno tudi njihovim možkim svojcem, ki se pozovejo k naboru, je priti v pravem času in snažnim na nabirališče, ter naj vložijo v pravem času potrebne dokaze, če se, oglasé za ugodnost:

- a) kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
- b) kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- c) kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- d) iz rodbinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- e) enoletne prezentne službe (§ 25—29 voj. zak.).

3. Stavljenec, kateri žele ugodnosti po §§ 31—34 voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo se zglasiti, ako bi se jim odklonila prošnja za kako prej omenjenih ugodnosti, za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari stavno dolžnost ali v obče katero iz vojnega zakona izvirajočih dolžnostij, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 17. februarija 1902.

Velikanska

izbera najfinejših gosposkih in deških oblek, površnikov, športnih sukenj, havelokov itd., kakor tudi vele-elegantnih oblek za dame in deklice, kakor: jopic, paletotov, celih kostimov in posameznih kril, plaščev in ovratnikov za čuda nizke tovarniške cene samo v

Angleškem skladišču oblek

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

Naročila po meri izvršé se na Dunaji točno, fino in jako cenó.

Plačuje se

Blago na izbero razpošilja se na vse strani brez poštnega povzetja. na obroke!

Z velespoštovanjem

(545—1)

Oroslav Bernatovič.

Na Gradu se dá

njiva v najem.

Poizve se v glavni zalogi tobaka v Ljubljani.

Firm 53.

Kinz. II. 8/8.

Änderungen und Zusätze zu bereits eingetragenen Einzel- und Gesellschaftsfirmen:

Laibach, Alfred Fränkel, Zweigniederlassung der in Wien mit der Firma gleichen Namens bestehenden Hauptniederlassung, Schuhwarenfabrik, Collectivprocura des Franz Haager und Fritz Kohn geübt. Einzelfirma ertheilt dem Franz Haager und Fritz Kohn.

K. k. Landesgericht.

Laibach, am 4. März 1902.

(Izpremembe in dostavki k že vpisanim posameznim in združenim tvrdkam: Ljubljana, Alfred Fränkel, filialna zaloga glavne zaloge na Dunaju istega imena kakor tukaj, tovarna obval. Izbrisalo se je skupno polnomočje (procura) Frana Haager in Friderika Kohn. — Posamezno polnomočje (procura) se je podelilo Franu Haager in Frideriku Kohn. — C. kr. deželno sodišče v Ljubljani, dne 4. marca 1902.)

Semena

domače detelje, lucernske detelje, gorenjske repe, pese in korenja, trave in sočivja, iz pravih virov, priporoča tvrdka

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti glavne pošte. (415—18)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni lekarni »pri Mariji pomagaj« M. Leustek-a in v lekarni Ubald pl. Trnkoczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganste smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarija 1899.

(2605—15)

L. Kres, mlekarja.

Gas. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vate, Heb, Franzove vate, Karlove vate, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri svečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m svečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m svečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m svečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m svečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m svečer in ob 9. uri 55 m svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

— **Danes** —

tamburaški Koncert

v kavarni »Valvazor«.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina prosta.

Z odličnim spoštovanjem

(556)

Andr. Stuppan.

P. J.

Z današnjim usojam si Vam naznaniti, da sem zelo pomnožil svojo

sukneno zalogo

in zamorem tedaj lahko, ker sem z največjimi inozemskimi, kakor tudi tujezemskimi tovarnarji v kupčiski zvezi, postreči z vsakovrstnim blagom od najprostejšega do najfinejšega, vsakomur s primerno ceno. Za lepo in dobro blago jamčim ter se tedaj ne bojim nobene konkurence. — Vzorce pošiljam na zahtevanje poštne proste.

R. Miklauc, Ljubljana

Špitalske ulice št. 5.

Prosim blagovolite čitati!

Brnski ševiot črni in modri za celo obleko 3 m 10 cm gld. 4—. Modni ševiot križasti in drobno pisani za celo obleko 3 m 10 cm gld. 4 do 5-60. Škofeloško blago v najnovejših vzorcih za celo obleko 3 m 10 cm gld. 7 do 8-80. Lodni v 20 barvah, zanesljivo dobro blago, za celo obleko 3 m 10 cm gld. 7-80. Modni kamgarn, gladki, križasti in pisani, za celo obleko 3 m 10 cm gld. 6—. Modni kamgarn v najnovejših angleških vzorcih, cela obleka 3 m 10 cm gld. 7-80. Najfinejši modni kamgarni, cela obleka 3 m 10 cm gld. 9— do 11—, 14—. Podlaga za eno obleko računam tudi najnižje, in sicer kakoršno obleko si kdo izbere, na pr. za bolj cene obleke stane podlaga samo gld. 1-80, za boljše obleke stane podlaga samo gld. 2-40, za najfinejše obleke stane podlaga samo gld. 3.

Obenem samorem Vam preskrbeti tudi krojača, kateri more računati, kakršna da je obleka od samo gld. 3-50 in višje.

Z velespoštovanjem

(514—2)

R. Miklauc.

